(آچیق تاتار تلنده یازیلدی).

جهانگیر آبزگلدین

مەك اورلغی

(آنك فائدەسی و آنی اوسدرو روشلری)

منلدرجەسی:

١) بر نچه سوز.
٢) مەك اورلغی‌نك فائدەسی
٣) مەكنك نوعلاری
٤) مەك قایسی طرفلردە نیندای یرلردە اوسوچان.
٥) مەكنی‌ساچو وقتلری
٦) مەكنی ساچو روشلری وترتیبلری
٧) مەكنك اوسوی چچك آطیب قوزاقلانوی
٨) مەكنی صوغو وتازارتیب آلوترتیبلری

بهاسی: ٥ تین. پوچطه ایله ٧ تین.

اوفا، «شرق» مطبعەسی.
١٩١٣ سنه.

(آچیق تاتار تلنده یازیلدی)

جهانگیر آبزگلدین

مەك اورلغی

(آنك فائدەسی وآنی اوسدرو روشلری)

اوفا، «شرق» مطبعەسی.

ЭЛЕКТРО-ТИПОГРАФІЯ
Товарищества «КАРИМОВЪ, ХУСАИНОВЪ и Ко»
УФА.
1913 г.

برنچه سوز:

خلقمزنڭ بیك آزیغنه شهر وزاۋود، فابریق لرده تورب سوداگیرلك وباشقه هنر كسب برلان كچنه‌لر، اما بیك كوبسی آول و اوطارلرده ایـكن ایگو كسبی برلان تورلاق ایته‌لر.

ایگندن یخشی فائده كورو ایچون البته ایـكن حقنده كشینڭ بلمی بولورغه تیوش نادانلق هر یرده‌ده یارامغان كبك ایگن اشلشده یارامایدر. مونه شوڭا كوره‌ده نیندای ایگننی قایو وقتده ساچرگه كیرك، یرنی ایگن ایچون نه روشده حاضرلارگه كیرك؟ شولایوق نیندایـن ایگندن فائده كوبرك؟ بیر ایچون نیندایـن ایگن واولن فائده‌لیرق، بیر ایسكرسه آنی نچك ایتب یاڭارترغه ممكن؟ كبك سؤال‌لرگه (صوراولرغه) ایگنچی كشی تمام یخشی بلیب جواب بیرر لـك بولورغه تیوش بوله. شول وقتده‌غنه ایگندن یخشی فائده امید ایتارگه یاری. سببنه كرشماینچه برنرسه‌دن فائده كوتارگه یارامایدر. بیكر كده حه‌زرگی زمانلرده یرلر آزایدی هم قیمتلاندی؛ آز وقیمت یرلردن یخشیغنه فائده ایتو ایچون بیكر كده اعتبار

واجتهاد ایتارگه تیوش بولا. آزغنه اورلق ساچب یخشیغنه فائده آلو مونه شول وقتلرده‌غنه ممکن بولور.

بلم وهنرلرده بزدن آرتوق وآلده بولغان خلقلر کوبدن بو حالگه توشدب. ایگن ایگو حقنده ده افراط آلغه کتمشلردر. آنلارنڭ بر قارش یيرلری بوش قالمای، هر ایگن اوسدررلك یيرلرینه الڭ فائده‌لو، وکیرك اورلقلرنی ساچب غایت کوب فائده‌لر کورمکده‌درلر.

پاشادهمز روسیه مملکتینڭ‌ده اچکی ولایتلرنده (گوبیرنالرنده) ایگن ایگواشی افراط درجه‌ده آلغه کیتدکی معلومدر. یيرلری بیك قیمت وآز بولسه‌ده خلقلرینڭ طرش واجتهادلو وبلملی بولولری آرقه‌سنده ایگنچیلر بیك یخشی ترکلك قیله‌لر. اما بزنڭ شرقی ولایتلرده یيرلر وایگنلكلر بیك کیڭ ویخشی بولسه‌لرده خلقینڭ بلمسزلگی وغایت درجه یالقاولغی آرقه‌سنده ایگن اشلری بیك توبان ونچار برحالده‌در. شوڭا کوره‌ده*) ایگنچیلرنڭ حالی وتورمشلری بیك اورته. یيل ایلا نه‌سنه آشارغه وکیرك نرسه‌لرینه یتکره آلمای فقیرلك برلان ترکلك ایته‌لر. بزده ثلله نی قدر کیڭ صحرالر بولونلر بوش یاته، ثلله نی قدر فائده کورو ممکن بولغان ایگن واورلقلر ساچلمای اهمیت بیرلمای توره.

(*ایگنچیلردن مرادمز آپاوت واوطاولر برله توروچیلر توگل، بلکه عموما قریه اهللرمزدر.

قریەلردەگی انلرولردە یورت آلتلرنن اوراملردە آغاچ وباشقە نرسەلردن باقچەلقغە صلاحیەلو ئللە نی قدر بوش اورنلر ضائع بولیب یاتماقن در. حالبوکە رسول اکرم‌مزنڭ ایتوینە قاراغانن بر قارشن ییر بوشقە ارەم قالمازقە‌کیرك‌ایدی.*) شوڭا کورەدە ایتورگە‌جبورمز کە‌باشقە توغریلاردە اسلامیتنڭ مهم قانونلارندن غفلت قیلغان‌کبك بو خصوصن غفلتن‌مز خدا اوزی توفیق بیرسون فقط بوصوڭغی یللردەغنە زیمستۋالرنڭ افراط اجتهادلری و طرشرلری آرقەسنن همن اچکی روسیە طرفلنن کوچب کیلمش طرش واجتهادلو روس ونمسە ایگنچیلرندن اورنەك آلیب بو طرف خلقین یخشیغنە آلغە تابە بارە باشلادیلر.

شولای هم تیوشدە چونکە بوطرفلردەدە ییرلر قدرلاندی قیمتلاندی یلدن یل آزایە بارەدر شوندای بر زماندەدە بزلر ییرلرمزی ترتیب برلان اشلامزساك همن فائدەلو ایگن واولنلرگەگنە استعمال قیلمازساق بتورنلای بوش قالب فقیرلك وخورلق چوقرلرینە توشب هلاك بولولر بردە یراق بولماز.

مونە شوڭا کورە بزلر قولمزدە بولغان قدر ییرلرنڭ قدرینی وحرمتنی بلب تیزرك مدنیتلو وطرش خلق‌لر طرفلنن قبول ایتلمش اصول زراعةنی (ایگن ایگو ترتیب

---

*) رسول اکرم بر وقت ایتکان‌که: نیندایگنە بر مسلمان بولبدە بررو اورنغە بررو آغاچ اوترتسە یاخود بررو نرسە چاچسەدە آندن بررو قوش یا بررو آدم یا بررو حیوان فائدەلانسە آڭا صوقە بولور دیە. دخیدە زراغەدەگی فضیلةنی آدم بلسە ایدی بر قارشدە ییرن چاچمای "قوماز ایدی دیمش.

ونظام‌لرینی) قبول ایتب اشکه کرشرگه تیوش بوله.

بیر یوزنده‌گی آدم بالالرینك اشلارینه بر کوز صالب قاراساق کوره‌مزکه: هرقایوسی‌نك مقصودی اشلدن کوبرك فائده کورو کوبرك آقچه حاصل ایتوبیت. بوحقده بتون‌بیر یوزنده‌گی آدم‌لرنك حاللری بر روشده‌در. ایندی ایگن‌برلان‌شغللانو‌چیلرنك مقصودلریده شبهه‌سز ممکن قدر ضورراق فائده کوروب‌دنیاده راحت عمرکچرمکدر. شونکا کوره ایگنچیلرده اشلارینی‌یخشیراق یورتورگه تیوش بولب قاله‌در.

باشقه اشلکلی‌خلقلرده هراش‌ایچون‌کوب کتاب‌ورساله‌لر خلق آراسنه‌تاراتیله‌وبوخصوصلرده‌مکتبلرآچله‌خصوصی‌درس‌لر اوقله‌هرکم شول‌کتاب ورساله‌لرن طرشب‌اوقی، بلورگه غیرة قیله ـ بلگان نرسه‌سی برلان عمل هم قیله‌در. بو اشلارنك فائده‌سنی بزم خلقمزده آقرینلاب توشنه باشلادی، مونداٖی رساله‌لر کوریله باشلادی. اوفا وباشقه بر نچه شهرلرنك زیمستؤالریده مسلمانلر آراسنه تاتارچه رساله‌لر تاراتوغه اجتهاد قیلمقده‌لردر. بو اشکه قوانمازقه ممکن توگلدر. بوحال‌خلقمزایچون‌ضور بر آدیمدر. مونه شول‌یولغه کچکنه‌گنه بر خدمت بولسون دیه بزلرده روسچه رساله‌لردن فائده‌لانب بورساله‌چکمزنی نشر قیلمق بولدق.

ج. آبزگلدین.

مەك اورلغی‌نڭ فائدەسی

مەك اورلغی کشی‌گە شول قدر فائدە بیرەدرکە؛ بو قدر فائدەنی ایگنلرنڭ اعلی‌سی (یخشی) بولغان بغدای آشلغیدە بیرە آلمای. چونکە مەك اورلغینڭ بـر پودی بر وقتدەدە بر صوم آلتمش تین بر صـوم یتمش تیندن کیم بها بولمای حتی قایو بر ییل‌لردە پودی آلتی یدی روبلەگە قدر یتەدر. اورتەچە حساب برلان ایتکاندە مەك اورلغی‌نڭ پودی ایکی‌یاریم، اوچ روبلەبولدقی معلومدر. یخشی اوسکان ییلدە بر دساتنەگە بر یـوز ایـللی حتی ایکی یوز پود مەك چغە. اورتە حساب برلان حسابلاغاندە ایللی آلتمش پود مەك چغادر. بیك آز چقغاندەدە یکرمی پوددن کیم چقمایدر. موندندە کیم چغا ایکان آنسی فقـط ترتیب برلان اشلاماگاندنگنە بـولورغە ممکن. عمومی ایتکاندە بر دساتنەگە اوتوز قرق پود مـەك چقسون اول وقتدەدە هر پودی اوچر روبلەدن تورقسان ـ یوز یـکرمی روبلەلك مەك بولەدر. مونڭ اوتوز روبلەسی راصخردینە کیتسە، صاف فائدەسی آلتمش روبلە بولەدر، حالبوکە بر

دسانته‌گه آلتمش روبله صاف فائده ایتو بر ایگنده‌ده اورتچه اوسکانده ممکن توکلدر. اگرده مه‌کنی ساچوچی کشی اوزی جماعةلری برله اشلاسه اول وقت اوّلگی اوتوز روبله‌سیده اوز کسه‌سنه کره‌در.

اوز ایگنتنی اوزك اشلامك هر یاقدن فائده‌لی بولوبنی ایتبده توررورغه حاجة بولماسه کیرك اما بزم فقیررك خلقمز کوبسی آز بها ایله باشقه خوجه‌لرغه اشلاب اوز ایگنلرینی بار قدرسنیده یونلاب اشلای آلمایدر. کشی‌گه اشلاگان قدر اوزینه اشلاسه ایدی شبهه‌سز ضور فائده کورر ایدی، خصوصا بو مه‌کنك ایگنتی اوزی اشلاب اوسدرو کشیگه یاللانیب اشلاب یورودن ئلله نیچه اولوش آرتوقدر. موندبرمرتبه‌گنه بولسه‌ده بخت‌گرنی صناب قارا-ئز بو مه‌ك اورلغنی قوبانده‌گی ذکر ایتله‌چك ترتیبلر برلان اوسدرنگز شکسز ضور فائده ایته آلورسز.

مه‌کنك نوعلاری (تورلی مه‌کلر)

عاده‌ده مه‌ك اوچ توریدر: برسی صوری توسده بوله، ایکنچیسی آق، اوچنچیسی کوگلجم توسده‌در. بولار-نك آراسنده ساچوایچون ایك فائده‌لیسی‌صونگغیسی‌یعنی کوگلجم مه‌کدر، آنك ایچون صوری توسلی‌گی‌مه‌کنك‌بهاسی

بازارلرده توبان‌یوری، همده اوسیب یتوبرلان قوزاقلری یارلیب قویله باشلای. اگرده یغمورلو ییل بولسه اورلقغه صو اوتیب اورلق بوزله چری باشلایدر. بو نوع مه‌ك بیك اوثمای‌ده آز اوسوچن بوله‌در. آق مه‌كده آرتوق اونگوچان توگل همده بازارلرده آق مه‌كنی كوب صوراـ مایلر. بازاری توشونكی بوله. شونكا كوره‌ده ساچوكه خلق ایچون اك فائده‌لیسی كوك توسده‌گی مه‌كدر. بو كوك مه‌ك بیك شب اوسه، اونگه. اوسب یتشكاچن قوزاغنن قویلمای بیك اوزاقغه قدر چداب توره‌در، یغمور برلانن بوزیلمای اوزاق زمان ییر اوستنن توره بیره. شونك برله برابر بو مه‌ك نك بازاری كوتارنكی بوری، تیز صاتیلیب بتوچن، صوراوچی كوب بوله

بو اورلق‌لر هر قایوسی اویازنوی زیمستۋالرده صاتیله‌در. شوندن آلورغه تیوش بولا.

مه‌ك قایو طرفلارده نیندای ییرلرده اوسوچان؟

یوقاریده سویلادكمز اوچ تورلو مه‌كلر روسیه‌نك اك شمال (تون) طرفلاریده باشقه ولایةلرینك هر قایوسنن اوسه‌در بیكركده جنوب (قبله) طرفلارنده: كافكازیه، قریم یاریم آطه‌سنده، بیسسارابیه تورکستان قطعه‌لرنده شب

اوسوچان، بزم اوفا، آرنبورغ، قزان، پرمه، ژیاتقه، صماره ولایتلرنده‌ده یخشی اوسمکده‌در.

مه‌کنی آرش آستنه‌ساچرگه تیوش. اگرده یاکا پیر، چیرام، قاره قوره‌غه ساچلسه بیکرکن فائده‌لیدر. چوگندر، بره‌نگی، قوقوروز کبی باقچه یمشلری اوسدرلگان پیرلرده مه‌ك بیك شب اوسوچن موندای یمشلر آستنه ساچلگانده مه‌ك بر دسانه‌گه بر یوز بر یوز ایللی پـودن‌ده کیم چقمایدر.

صابان آشلغی آستنده دخیده جتن کون باغش، کیندر آش کبی مایلی ایگنلر اوسدریلمش پیرلرده مه‌کنی ساچرگه تیوش توگل نچار اوسه‌در. مه‌ك ساچه‌چك پیرلرنی کوزدنوك سورب قالدرو مصلحتدر. اگرده جـایدنوك اسسی وقتلردوق سورب قالدریلسه بیکرکن یخشی، چونکه آندای پیر پشه اولن، چوب اوسمایدر. ساچه‌چك پیرنی کوزدن بـیك واق سورب قالدررغه تیوش همده ممکن قدر پیرگه چوب اولن اوسودن صاقلارغه کیرك. مونه شوشندای کوزدنوك واق ایتب سورب قالدریلمش قلکی پیرلرگه مه‌ك ساچلسه شبهه‌سز افراط درجه شب اوسار. فقط یاز کونی وقتنی بلیب ترتیب برلان ساچرگه تیوش.

مەكنى ساچو وقتلرى:

مەكنى بيك ايرته ساچلرگه كيرك:

یاز یتب قار اریب بتوگه مەكنى قار صوى يووشى برله نوك، الـكىن حاضرلنمش يیرلرگه ساچرگه تيوش‌در. ساچكان وقتده يير اوستى تمام يووش بوليب توروغه كيرك بوله. چرك‌ژيرشوك‌قدر ده يير اوستى كيبكان‌بولماسون، هم كيبكانين كونارگه‌ده يارامايدر.

مەك اورلغى قار صوى يووشيله شطب، تيشلب قالو- رغه تيوش بوله. ساچكان وقته بيك اعتبارلاب ترتيبى برلان ساچرگه تيوش.

مەكنى ساچو ترتيبى وروشى:

مەكنى رەتى رەتى برله‌نگنه ساچرگه كيرەك. رەتلر هربرسنڭ اون ژيرشوكنن ياكه اون ايكى ژيرشوكننلده يراق بولماسونلر. ايك يخشيسى مەكنى راداژاى‌سيلكه برله ساچماى قول برلان ساچودر.

ساچكان وقته ييرنڭ بوينه هر آرقان صوزوب، تارتيليب قويلور، شول آرقان بوينچەغنه ساچرگه كيرك. اورلقنى برسى آرتندن برسنى اوترتيلور اوچ دورت اورلقنى برگه اوترتيرغه تيوش بوله‌در.

اورلقنی غایت اوستکه اوترتیرغه کیرك. اورلق
بیرگه فقط یارطی ژیرشوکنك چریگی قدرگنه کوملسون،
آنداندە تیرن کومو یاراماى. دورست بوطریقه ساچونك
اشی، خلمتی کوب لکن بیك فائدەلودر. بوطریقه
ساچلسه مەك اوزاقلاماى تیشلب چقەدر. ایمدی مەك گوزل
تیشلب چقسه خوجەنك امیدی یارطیلاى حاصل بولدی
دیرگه یاری‌در. اگرده ساچه تورغان بیرلر کوب بولسه
خوجەنك راداژاى سیلکەسی‌ده بولسه اول وقت راداژاى
سیلکه برله ساچرگەده یازیدر. فقط بیك اوستکه ساچرگه
کرك. مونك برلان ساچکاندە مەك شطب چقغاچ یەدە بر
خلمتی بولەدر آنسنی توبانده سویلارمز.

مەکنی ایرته ساچونك بیك ضور فائدەسی شولدرکه:
ایرته چقغان مەکنی مەك قورتلری آشاماى. صوك ساچلگاننی
قورت آشاوچان بوله. شونگا کوره مەك ضعیف اوسه. ایکنچی
فائدەسی شول که قار صوی یووشی برلەن مەك چغب قاله.
ایرته ساچلگان‌ده برقورقنچ بولسه اولدە صووق تیودر.
لکن مەك ایکی، اوچ عرادوص صالقین غەبیر شماى، بوزیلماى

مەکنی بردساتنەگە آلتی یدی قداق‌دن آرتوق
ساچرگه تیوش توگلدر. مونده صوك اوسینه دقت ایتارگه
کیرك.

مه‌كنڭ اوسووی:

مه‌ك باشده بيك آفرين اوسه. نچه‌ك يازغی بيلی كونلريتديسه بيك شب اوسيب كيتقه بر مرتبه مه‌ك شب اوسيب كيتسه آنی قورتلار آشاو قورقنچيده بته‌در. بووقتده مه‌كنڭ اوسويه ضررلو برنرسه بولسه اولده اوللدر. اولنلر وچوبلرنی بترو ايچون مه‌ك قولغه ايلاگيرلك درجه اوسكاچده ييرنی يومشاتورغه، مه‌ك ساچلمش يول آرالريني ييرتيرغه كيرك بوله. يول آرالريني ييرتقان وقتده مه‌كلارنی توفراق برلان كومودن هم نابتاودن‌صاقلانيرغه‌تيوش، شونا كوره بر آشنی‌بيك‌صاقلق برلان‌گنه اشلارگه كيرك.

مه‌ك قول برلان توتارلق‌درجه اوسكاچ بنده‌ده بر خدمتی بار: شطب اوسيب بارغان مه‌ك اويملاری‌نڭ هر قايوسنده فقط بررگنه كوبشه مه‌ك‌قالدررغه كيرك. بوقالدريلمش كوبشه‌لربر برسنه يارطی‌آرشين چاماسی بر اق تورسون. اگرده راداؤای سييلكه برلان ساچهای قول برلان اوتر تيلسه بوخدمتنی باشلدوق، اوتورتقان وقتلوق اشلهب تمام‌لرغه ممكندر. اما بوروشچه اشلمك سييلكه برلان ساچكانده‌گنه بوله‌در، يعنی سييلكه برلان

ساچلسه مه‌كلرنی بر آز اوسكاچ شول روشچه‌نیگزلارگه كیرك.

بیرنی یومشاتیب یول آره‌لرینی یارغاچ مه‌ك بیك شب اومیب كیته‌در. ایندی شول ترتیب برلان اشلنمش مه‌ك شب برلیب اوسیب كیتسه اونـكدی دیرگه یاریدر. بو خدمتلر هرقایوسی چچك وقتنه قدر اشلانیب بتارکه تیوش.

مه‌كنك چچك آطب قوزاقلانوی:

اگرده خدمت نی قزغانمای بیرنی نق یومشارتیب اولن وچوب اوسودن مه‌كنی صاقلانسه ییل یخشی بولغانده هر بر كوبشه‌سنده ۳۰ ـ ٤۰ قوزاق بولور بولای بولغانده افراط درجه كوب مه‌ك چقه‌در. اگرده یخشی اشلانمازسه یاخود ییل‌لر نچار بولسه كوبشه‌ده فقط ۲ ـ ۳ گنه قوزاق بولور. مه‌ك آراسنده چوب اولن كوب بولسه یاخود جش اوتورتیلسه‌ده شولای بوله‌در. شوكا كوره‌ده مه‌كنی گوزل اوسدریم دیساك هرده خدمتنی قزغانمازقه ایرنمازكه تیوش بوله.

مه‌كنك چچكلری بیك كوب هم بیك ماطور بولیب، تورلو آق قزل‌توسده آطیب بر آز زمانغه قدر توره‌در. مه‌كنك كوبشه‌سی قاتی هم تیز صنه تورغان بولغانغه

کوره مه‌کنی اوطاغاندن همده ییرنی یومشاتو ایچون یول آرالرینی یرتقانده بیك صاقلق برلان مه‌کنی صندر مای‌غنه اشلارگه تیوش بوله.

مه‌کنی صوغوو تاز ارتیب آلو ترتیب‌لری:

عادة ده مه‌ك اورلغی قزو اوراق بتوگه اولگره‌در. ایپول آخرلرنده مه‌کنی جیو اشفه کرشرگه کیره‌ك بوله. مه‌کنك اولگرگاننی بلو بیك آنساندر: چچك‌لری بتو برلان مه‌ك اورلغلانب، قزاروب پشه باشلای، یافراقلاری قویلیب توشیب بته مونه شول وقت مه‌ك تمام طویب او-لگرگان بوله، جیه باشلارغه یاریدر. اگرده خوجه‌نك وقتی بولمازسه برنچه وقتقه قدر ییر اوستنده جیولمای تورونده ضرر یوقدر، حتی قورب تمام کیبب بتکه‌ده ضررسزدر. مه‌کنی تورلیچه اوزو ممکن بولسه‌ده اڭ یخشیسی مه‌کنی اوراق برلان اورودر. اورلغان مه‌کنی کولتنه‌که بیلاب کولتنه‌لرنك باشاقلرینی یوغاری کوتاریب بربرسنه سویاب قویو تیوشدر. ییر اوستنده شول طریقه قویلمش کولته‌لرنی خوجه تلاگان وقتنده صوغه تورغان اورن‌غه تاشیر.

اگرده مه‌ك کوب بولسه همده خوجه‌نك صوغوماشینه‌سنی

بولسه‌ه کلی ماشینه‌برله‌صوغارغه‌یاری. اگرده‌ماشینه‌بولمازسه یاخومه‌کبیك آزغنه‌بولسه،اول‌وقت‌چیب آغاچ‌برلان‌صوغلور هرتقدیرده مه‌ك اورلغنه‌آصلا توفراق، قوم قاتناشماسون، چونکه، بالچقلی قوملی مه‌کنڭ بازارلرده بـرده بهاسی بولمای قیمتی جوغاله. آلوچی کشی تشی برلان چایـناب قاراغانده شطرداسه برده ارتمای صاتیب بولمای. شونڭ ایچون نچك‌که بولسه‌ده مـه‌ك اورلغنه بـرده بالچق قوم قاتناشدرمازقه کیرك بوله. مونڭ ایچون مه‌کنی تازارتغانن طوقده تازارتمازقه تیوش بلـکه طوق اوستنه کیـندرلر بریزینت‌لر قورپوشه‌لر جایب شونڭ اوستنه‌گنه اشلارگه وتازارتورغه کیرك بوله‌در.

شول روشچه تازارتـیلمش مه‌کـنی یورتقه کلاتلرگه تاشیغانده کیندری سیره‌ك بولمغان قابچق‌لرغه صالیب. یاخود سیره‌ك بولمغان کیندرلردن یاصالغان بریزیـنت، قورپوشه‌لرغه صالیب تاشرغه گیره‌ك، چونکه مه‌ك اورلغی افراط واق بولغانغه قویلوچان بوله. مونه شول روشده بو-قیمت‌لو اورلق قولغه توشروب آلو برلان سنگا کورنیب تورغان صاف آقچه بوله‌در. اوزوقتڭ برلان بـازارلرغه ایلتب صاتاسنگده قولنگا آقچه‌سنی آلیب فائده‌لانه‌سڭ.

بوقیمت‌لو وفائده‌لو اورلق‌نی تـجربه ایچون باشده

آزرق بولسه‌ده اوسدرب قارارغه تیوش صکره هر بیل‌ده کوبلاب اوسدررگه غیرة ایدرگه کیرك. یوقاریده ایتکانچه مونك فائده‌سنی تکرار ایتب‌ده تورورغه حاجت یوقدر. بواورلقنی بزاوزمز وبعض بزم بلگان برنچه مسلمان‌نك ساچب اوسدرب یخشی فائده ایتدکلرینی یاش وقتمزده کوزمزبرلان کورگانگه همده شوشی بیل‌لرده نمس، روسلر ده بو اورلق برلان فائده‌لانر غایـة کوب بولغانغه کوره آنلاردن اورنه‌ك آلب خلقمزنك‌ده فائـده‌لانولرنده شبهه یوقدر. خصوصا مونه بو رساله‌ده کورساتـیلمش روشده اشلانسه فائده‌سی ضور بوله‌چق. اوّل زمانلرده بولای دقت ایتب اشلانمای بش اون قداق مه‌که قوم، توفراق قاتنا-شدریلیب‌غنه‌ساچه‌لر ایدی آنده‌ده فائده ایته‌لراوسه ایدی تر-تیبنی بلیب یالقاولانمای اشلانسه شکسز اوته‌چقدر. بودنیا ده سببنه کرشلسه برنرسه ده بولمای قالمای بیت باذن الله بوله‌در.

صوك.

مهم اعلانلر:

۱) «روح حقنده فلسفهٔ جدیده واسلامیتکه برنظر» اسمنده‌گی رساله‌ده ماتیریالیزم، اسپریتیزم، گیپناتیزم، ماغنتیزم‌لر حقنده همده روحنڭ عجائب‌ی حقنده گوزل معلومات ویرلمشدر. بهاسی پوچطه مصارفیله ۲۵ تین.

۲) یاڭا باصلمش رساله‌لردن علم هیئت تاریخچه‌سی:

بو رساله‌نڭ مندرجه‌سی:

۱) فن هیئت‌نڭ تعریفی ۲) فائده‌سی ۳) اجمالی تاریخی ۴) خلفاء اسلام عصرنده فن هیئت ۵) قوپرنیق‌نڭ بیان وفکرلری ۶) قوپرنیقنڭ ترجمهٔ حالی ۷) غالیلای دوری ۸) غالیلای‌نڭ روحانیلر طرفندن حکم ایدلوی ۹) کپلر دوری، آنڭ یاڭا کشفیاتی ۱۰) کپلرنڭ خلاصهٔ فکری ۱۱) انیقون وجاذبیه عامه‌نڭ کشف ایدلو دوری ۱۲) هرشل دوری وسکزنچی سیاره اورانڭ کشف ایدلوی ۱۳) زمانمزده‌غی مهم کشفیات ۱۴) قرق میلیون ثوابت‌نڭ حرکات وکیفیاتی ۱۵) صوڭ عصرده کشفیات سماویه‌نڭ خلاصه‌سی ۱۶) قویاشنڭ سیاره‌لری ۱۷) قویرقلی یولدزلر.

اچنده رسملری ده بار بهاسی پوچطه مصارفیله ۲۰ تین.

۳) ابتدائی طالبلر ایچون اوقتوی وبلدریلوی لازم بولغان ایللی قدر گوزل قاعده صحیه‌لری بلدرلمش «حفظ صحت قاعده مهمه‌لری» اسمنده‌گی رساله. بهاسی ۸ تین.

۲ نچی مرتبه «چولپان» کتبخانه‌سی طرفندن نشر ایدلمشدر. رساله‌لرنڭ هر قایوسی محررنڭ اوزنده و«چولپان» کتبخانه‌سنده باردر.

آدرس: г. Уфа, Ахуну Абызгильдину
یاخود
Книж. магазинъ „Чуппанъ“.

З. Абызгильдинъ.

БРОШЮРО О МАКѢ

(НА ТАТАРСКОМЪ ЯЗЫКѢ).

Цѣна 5 копѣекъ.

ЭЛЕКТРО-ТИПОГРАФІЯ
Товарищества «КАРИМОВЪ, ХУСАИНОВЪ и Ко»
УФА.
1913 г.